

Werk en Inkomen (1)

De COVID-19 pandemie heeft op dit moment op bepaalde indicatoren in het veld van werk en inkomen een groter effect dan op andere: Zo stijgt bijvoorbeeld het aantal uitkeringen met name onder jongeren, terwijl er nog geen stijging waarneembaar is in de armoede- en schuldencijfers.

De cijfers op **netto arbeidsparticipatie** zijn sinds mei 2021 gestegen en laten een record zien ten opzichte van begin januari 2019: 69.7% van de beroepsbevolking is nu aan het werk. Bij de groep 15-25 jarigen (nu 65,0%) blijft er een achterstand in het herstel: de netto arbeidsparticipatie stijgt wel ten opzichte van de vorige meting (mei 2021), maar is nog altijd lager dan in februari 2020 (66,0%). Binnen deze groep jongeren hebben meer vrouwen dan mannen een betaalde baan.

Het aantal **openstaande vacatures** laat een sterke stijging zien. In het eerste kwartaal van 2021 waren er 334.000 openstaande vacatures. Er zijn nu meer vacatures dan werklozen, namelijk 106 vacatures voor 100 werklozen. De krapte op de arbeidsmarkt die voorafgaand aan de coronacrisis bestond, is terug.

Het aantal **personen met een WW-uitkering** vertoont een dalende curve en ligt nu onder het niveau van mei 2019. Deze daling is zichtbaar in alle leeftijdscategorieën.

Waar het aantal **personen in de bijstand** in 2019 daalde, steeg dit aantal tijdens de eerste fase pandemie. Inmiddels is een sterke daling zichtbaar en ligt het aantal lopende bijstandsuitkeringen zelfs onder dat van voor de coronacrisis. Sinds de vorige editie van het dashboard laat de leeftijdscategorie tot 27 jaar een daling zien, terwijl de groep van 45 jaar tot AOW-leeftijd juist een lichte stijging laat zien.

Het **aantal Tozo-uitkeringen** is na mei 2020 sterk gedaald na toevoeging van de partnerinkomenstoets. In 2021 is het gebruik in het voorjaar gestegen tot meer dan 100.000 regelingen in februari. Het aantal lag in juni 2021 (de meest recente data) op bijna 66.000. De verwerkingstijd van de gegevens zorgt ervoor dat het beeld van april-juni waarschijnlijk nog niet compleet is. De Tozo-regeling is per 1 oktober, net als de andere steunpakketten zoals NOW, beëindigd.

Werk en Inkomen (2)

Als burgers zes maanden hun zorgverzekeringspremie niet betalen, worden zij aangemeld voor de **regeling wanbetalers**. Doordat de gegevens pas na zes maanden beschikbaar zijn, zit er wel een vertraging in het beeld van de ontwikkelingen. Het aantal wanbetalers laat al enkele jaren een dalende trend zien. Deze trend zet zich in 2020 door.

De gemiddelde cijfers laten geen enorm verontrustend beeld zien: De netto arbeidsparticipatie is hoog en er zijn veel openstaande vacatures. Uit de duidingssessie blijkt dat **een aantal deelnemers aan de sessies zich afvraagt in hoeverre mensen aanspraak zullen moeten maken op WW- of bijstandsuitkering nu de steunpakketten in oktober zijn afgeschaft. Gemeenten verwachten bijvoorbeeld dat er meer zelfstandigen aanspraak zullen moeten maken op de Bijstand voor zelfstandigen (Bbz)**. Het is belangrijk om rekening te houden met bestaande regionale verschillen op de arbeidsmarkt: sommige regio's en gemeenten hebben een groter aandeel zelfstandigen. Daarbij spelen ook sectorale verschillen tussen regio's een grote rol. Daarnaast zijn er signalen dat werkgevers zich vanwege de krapte op de arbeidsmarkt genoodzaakt voelen om hogere lonen uit te keren voor het aantrekken van personeel. Daarnaast kunnen de oplopende prijzen voor gas en energie ook in de bedrijfsvoering van zelfstandigen een rol spelen.

Het gevoel heerst nog steeds onder deelnemers van de duidingssessies dat er ondernemers zijn die de afgelopen periode vooral (of alleen) door de steunmaatregelen op de been werden gehouden, en dat ondernemers interen op hun spaargeld. De vraag is wat de lange termijn effecten zijn van de nu 'niet zichtbare' verplaatsingen van geldstromen (het inzetten van eigen vermogen, wat voor bepaalde ondernemers ook hun pensioen was bijvoorbeeld). Daarnaast zijn er signalen dat werkgevers zich vanwege de krapte op de arbeidsmarkt genoodzaakt voelen om hogere lonen uit te keren voor het aantrekken van personeel. Daarnaast kunnen oplopende prijzen voor gas en energie ook in de bedrijfsvoering van zelfstandigen een rol spelen.

Werk en Inkomen (3)

Het aantal uitgesproken **schuldsaneringen** lag in 2020 fors lager dan in voorgaande jaren. Naar verwachting komt dit deels door de flexibele houding bij schuldeisers: in veel gevallen is het innen van schulden gepauzeerd. Anderzijds past de daling in de trend van eerdere jaren: de instroom in de Wsnp neemt al enkele jaren af. Het CBS heeft recentelijk een dashboard over problematische schulden gepubliceerd (<https://dashboards.cbs.nl/v3/SchuldenproblematiekInBeeld/>).

Het aandeel particuliere huishoudens in Nederland dat te maken heeft met geregistreerde problematische schulden is in 2019 en 2020 licht gedaald. Ook tijdens de periode 1 januari - 1 oktober 2020, die grotendeels samenviel met de coronacrisis, is een lichte daling in het aandeel huishoudens met problematische schulden te zien (van 7,9% op 1 januari naar 7,6% op 1 oktober 2020). Voor de afgelopen periode zijn nog geen nieuwe cijfers beschikbaar. Wel zijn er zorgen over oplopende prijzen voor gas en energie in het algemeen en de invloed daarvan op huishoudens die moeilijk rondkomen en in de schulden zitten of dreigen te raken.

Deelnemers aan de duidingssessies maken zich in het bijzonder zorgen over de (verdere) afstand tot de arbeidsmarkt die is ontstaan voor mensen die al gebruik maakten van een bijstandsuitkering. Dit betreft kwetsbare groepen zoals jongeren, ouderen en statushouders. Sowieso kan er een mismatch bestaan tussen de inhoud van de vacatures en mensen hun werkervaring en mogelijkheden. Daarnaast was er tijdens de coronacrisis vaak minder (informele) begeleiding richting werk mogelijk, en waren er minder stage- of werkervaringsplekken. Hierdoor kan het voor mensen uit deze kwetsbare groepen nog moeilijker zijn geworden om een betaalde baan te vinden en uit te stromen uit de bijstand.

Het aantal mensen dat **Voedselhulp** ontvangt via de Voedselbank is in de eerste helft van 2021 fors gedaald (bijna 10%) ten opzichte van de tweede helft van 2020. Naast de Voedselbank zijn er ook organisaties zoals het Rode Kruis die voedselpakketten uitdelen. Ten tijde van de vorige update van het Dashboard in juli 2021 waren dit rond de 6.000 voedselpakketten per week, vooral aan ongedocumenteerden. Het Rode Kruis continueert deze hulp in ieder geval tot het einde van 2021.